

חדשות בן עזר

מכתב עיתי לילי חינוך מאת סופר נידח

גיליון מס' 800

תל-אביב פּךך תענוגות והזיות, יום חמישי, ז' בטבת תשע"ג, 20 בדצמבר 2012

* * *

עדינה בר-אל והדס בר-אל פרמדר הצגה קטנה-גדולה

"גלם" – תיאטרון "תמונע".

כתיבה ובימוי: ניצן כהן.

שחקנים: אורי הוכמן, אברהם סלקטר, רזיה ישראלי, תומר גלרון, אברהם הורוביץ, עופר שלחין.

החיים משמשים במידה זו או אחרת כחומר גלם לאמנים. נראה שחומר הגלם ממנו עשויה הצגה זו, הוא ממקורות אישיים מאוד, ממעמקי הנפש של היוצר, והם חודרים אל ליבו של הצופה.

זהו סיפור על משפחה קטנה – אימא, אבא, שני בנים וכלב, שמתגוררת במושב. סיפור המסגרת הוא שובו של הבן הבכור הביתה עם מצלמה, בניסיון להגשים את מאווייו להיכנס לפנתיאון יוצרי הקולנוע הגדולים. הוא מחליט להשתמש בחומר הגלם הזמין ביותר – משפחת המוצא שלו. אך בסופו של דבר הוא מגלה, כי לא ניתן לגעת בעצבים חשופים בלי לחוש כאב. אמצעי זה והחלוקה לסצנות, נתנו אפשרות ליוצר לשלב במחזהו מונולוגים ודיאלוגים, שיש בהם חשבון נפש של הדמויות בראייה לאחור. הכלב הנאמן משמש לאורך המחזה כ"מקבילו" של האב – שומר, מלא און, עובד קשה ולבסוף מגיע לאפיסת כוחות.

האירועים לא מובאים בסדר כרונולוגי, אך לכולם יש אותה תפאורה מינימליסטית – חלקת אדמה עם רגבים חומים, מכל פרי גדול, כיסא ופנס-מצלמה. גם הלבוש של הדמויות מצומצם ופשוט תרתי-משמע. האב בגופיה לבנה ומכנסי עבודה, האם לובשת קומבניזון (מי מהצעירים יודע מהו?) רמז לחשיפה הגדולה והמטלטלת שמזמן לה בנה.

"כל המשפחות המאושרות דומות זו לזו, כל משפחה אומללה – אומללה בדרכה שלה." כך

פתח טולסטוי את הרומן שלו "אנה קרנינה". הסיפור במחזה הזה הוא על משפחה אחת. מצד אחד, מייצגת המשפחה הזו כל משפחה שבעולם, והיא מתכתבת אפילו עם "מותו של סוכן" של ארתור מילר, בהעלותה יחסים בין בני המשפחה – אבות ובנים, זוגות – סודות שנחשפים לאחר שנים, האשמות והשלמה.

יחד עם זאת היא מייצגת משפחה ישראלית. הישראליות מתבטאת בנושאים שונים שעולים בהצגה, ואלו הם: משחקי הילדות התמימים; המושב ששינה את צביונו - נכנים בו בתים חדשים, גדולים ומפוארים על ידי אנשים שזה מקרוב באו, ולא ידעו את העבודה הקשה של כיבוש האדמה החל משנות החמישים. "חדשים" אלו נוסעים בג'יפים של ארבע על ארבע, למורת רוחם של החקלאים הוותיקים שנותרו בבתים ישנים, לא משופצים. מסופר במחזה על הקשר המיוחד במינו בין המושבניק היהודי ואבו-מוחמד, העובד הערבי המסור שלו. עוד עולה במחזה הקושי בהווה להתקיים מחקלאות, בעוד שבעבר חגגו סיום קציר, בציר, קטיפ. החממה היתה מלאה בעגבניות, רגבי האדמה בפרדס מתקן לפרדסן, וילדיו התפעמו מהזריחות הנשקפות מהמרפסת הגדולה.

המחזה מעלה את תופעת החזרה בתשובה של צעירים עקב קשיים משפחתיים ו/או אישיים. ובתחום המשפחה – הקלות בה אנשים מחליטים להתגרש, ואומללות בן-הזוג שנעזב. והדילמה העיקרית: מה לעשות עם בן משפחה שמתחיל להתנתק מהמציאות עקב מחלה. עד כמה להקריב בשביל שיישאר בקרב בני ביתו על חשבון ויתורים גדולים מצידם.

זוהי הצגה קטנה-גדולה, כואבת ומצחיקה, נשאת בלבו של הצופה לאחר סיומה.

[ראיון עם ניצן כהן](#)

[לוח המופעים והזמנת כרטיסים](#)